

Bestrijding van Phoma in Sedum

In het gewas Sedum kan de schimmel Phoma telephii veel schade aanrichten. Phoma kan als een sluipmoordenaar in het gewas te werk gaan en is in staat om het gehele gewas te vernietigen als niet direct een goede bestrijding van de schimmel wordt uitgevoerd. Omdat de toelating van het middel Topsin M is ingetrokken, is gezocht naar nieuwe middelen voor de bestrijding van deze hardnekkige schimmel in de bloemteelt van Sedum.

Tekst: Annette Bulle, PPO
Foto: PPO

Een eerste aantasting van de schimmel Phoma telephii in Sedum is meestal aan het eind van het voorjaar te zien en begint aan de basis van de stengel. Later verschijnen ringvormige vlekken op het blad, die kunnen samenvloeien tot grote blauw-zwarte plekken. Deze schimmel kan veel schade aanrichten. Wordt de schimmel niet direct goed bestreden, dan groeit hij verder door de plant, waardoor bloemtakken niet meer geoogst kunnen worden en planten volledig wegvallen. De schimmel kan gemakkelijk op plantenresten overleven, waardoor de infectiedruk en de aantasting jaarlijks toenemen. Phoma gaat zo als een sluipmoordenaar te werk en is in staat om in enkele jaren het gehele gewas te vernietigen. Met een aantal preventieve maatregelen, zoals een goede bedrijfshygiëne, gezond uitgangsmateriaal, vruchtwisseling en het verwijderen van gewasresten, kan een aantasting tot het minimum worden beperkt. Maar daarmee wordt een aantasting lang niet altijd voorkomen.

Schadebeeld Phoma telephii in Sedum

zonder schade aan het gewas. In een proef bij PPO in Lisse is in een Sedumgewas kunstmatig besmet, zodat naast fytoxische reacties op het gewas ook het bestrijdend effect van de perspectiefvolle middelen onderzocht kon worden. In beide veldproeven zijn drie bespui-

tingen uitgevoerd met een wekelijkse interval. De geteste middelen gaven in de praktijkproef aanvankelijk geen plantschade. Naast de proefbespuitingen vonden ook standaard bedrijfsbespuitingen plaats. Bij de planten was later in de proef wel bladschade te zien. Omdat de schade in alle behandelingen te zien was, is het niet direct aan één van de nieuwe middelen toe te schrijven. Waarschijnlijk werd de schade veroorzaakt door een combinatie van het kort na elkaar uitvoeren van de standaard praktijkbespuiting op het gehele perceel en de bespuiting van de proefveldjes. Dit in combinatie met het zonnige en droge weer in die periode. In de veldproef bij PPO werd na drie bespuitingen met dezelfde middelen geen gewasschade waargenomen. De vijf onderzochte middelen uit de veldproeven lijken veilig gebruikt te kunnen worden in Sedum.

INZETBARE MIDDELEN

In het onderzoek zijn vijf potentiële middelen naar voren gekomen als alternatief voor Topsin M. Deze middelen lijken veilig en effectief te kunnen worden toegepast. Van de onderzochte middelen is Switch toegelaten in zomerbloemen. Op het etiket wordt het advies gegeven een proefbespuiting uit te voeren als nog geen ervaring met Switch in een bepaald gewas is opgedaan, omdat gewassen en cultivars verschillen in gevoeligheid voor Switch. Voor de vier andere, nog niet toegelaten middelen, wordt met de fabrikanten overlegd over een toelating in de bloemteelt van Sedum. Het onderzoek naar alternatieve middelen voor de bestrijding van Phoma in Sedum is op verzoek van de Landelijke Gewascommissie Zomerbloemen uitgevoerd door PPO Bloembollen, Boomkwekerij en Fruit.

De bloemen- en plantensector investeert in dit project via het Productschap Tuinbouw

EERSTE SCREENING

Vorig jaar heeft PPO Lisse onderzoek gedaan naar alternatieve middelen voor Topsin M. In eerste instantie is in een laboratoriumtest de werking van acht nieuwe middelen onderzocht. De keuze voor deze middelen is gemaakt in overleg met fabrikanten en de Coördinator Effectief Middelenpakket van LTO Groeiservice. Hieruit bleek dat vijf middelen een goede werking hadden tegen Phoma, waarvan drie zelfs zeer goed. Met deze vijf middelen zijn vervolgens veldproeven uitgevoerd.

VELDPROEVEN

Op een praktijkbedrijf is gekeken of de middelen veilig in Sedum kunnen worden toegepast

Onderzoek maakt vrijstelling overbodig

In een reactie stellen Jeannette Vriend en Harmen Hummelen van LTO Groeiservice: "De zomerbloemteelt kenmerkt zich door een grote diversiteit aan gewassen. Daarnaast beschikken telers over een zeer smal pakket aan gewasbeschermingsmiddelen. Wegval van Topsin M voor de buitenteelten leidde tot een knelpunt in de beheersing van de schimmelziekte Phoma. Direct is dit onderzoek geïnitieerd naar alternatieve stoffen. Topsin M is ter overbrugging van deze penibele situatie nog twee seizoenen beschikbaar geweest als dringend vereist gewasbeschermingsmiddel. Noodzakelijk, maar eigenlijk ongewenst. Telers moeten niet afhankelijk zijn van een vorm van een vrijstelling. Deze worden slechts korte tijd afgegeven. Topsin M is dit jaar niet meer beschikbaar als dringend vereiste toelating. Switch bleek namelijk een goed alternatief, toont dit onderzoek aan. Ook diverse nieuwe stoffen zijn werkzaam. Met deze onderzoeksresultaten kunnen wij in gesprekken met toelatinghouders aangeven dat hun stof gewenst is ter aanvulling van het smalle pakket aan gewasbeschermingsmiddelen in de zomerbloemteelt."